

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/102/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120305941
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2021:6120305941.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci starostlivosti o maloletého U. P., X.. XX. XX. XXXX, toho času umiestnený v Reedukačnom centre Čerenčany, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa matky U. Š., X.. XX. XX. XXXX, trvale bytom L. L., V. Č. L. L., L. X a otca U. P., X.. XX. XX. XXXX, V. L. Y. Z. XXX, V. Č. L. L. L., J. L. XX, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nad maloletým U. P., X.. XX. XX. XXXX nariaďuje ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre Čerenčany, S. Kollára 72, Čerenčany.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletého U. P., X.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 70,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra Čerenčany, S. Kollára 72, Čerenčany, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletého U. P., X.. XX. XX. XXXX výživným vo výške 70,- € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra Čerenčany, S. Kollára 72, Čerenčany, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica (ďalej len „navrhovateľ“) sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 01. 06. 2020 domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým, ktorá by sa realizovala v Centre pre deti a rodiny Dom sv. Alžbety, krízové stredisko, n. o. (ďalej len „Centrum“) a uloženia povinnosti rodičom maloletého prispievať na výživu maloletého podľa ich možností a schopností, majetkových pomerov na účet centra. V priebehu konania vzhľadom na stupňujúce sa negatívne prejavy v správaní maloletého (agresivita, úteky, nerešpektovanie autorít, neplnenie si školských povinností, vulgárne správanie, predčasný sexuálny život) navrhovateľ zmenil návrh v časti zariadenia na výkon rozhodnutia tak, že ústavná starostlivosť nad maloletým sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Čerenčany (ďalej len „Reedukačné centrum“).

2. Rodičia súhlasili s návrhom, obidvaja zhodne uviedli, že v súčasnosti nemajú vytvorené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Obidvaja poukázali na to, že by chceli, aby starostlivosť o maloletého zabezpečovala sestřenica otca pani L., avšak sú si vedomí, že nateraz to nie je možné.

3. Opatrovník maloletého odporučil podanému návrhu vyhovieť. Poukázal na to, v Centre nezvládajú toto nevhodné správanie maloletého, nesúhlasili s vykonávaním ústavnej starostlivosti v ich zariadení.

Reedukačné centrum súhlasilo, pričom maloletý je tam už od 25. 05. 2021 na základe neodkladného opatrenia umiestnený. Neodporučil v súčasnosti zverenie maloletého do starostlivosti pani L.j, avšak nie je vylúčené, aby tam maloletý chodil na krátkodobé pobyty.

4. Prokurátor na pojednávaní odporučil návrhu vyhovieť, nariadiť nad maloletým ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre a zaviazať rodičov prispievať na výživu maloletého. Poukázal na to, že problémové správanie maloletého má stupňujúcu tendenciu, toto jeho správanie nebolo v Centre, v ktorom bol doposiaľ umiestnený, zvládnuteľné, avšak z predchádzajúceho diagnostického pobytu maloletého v Reedukačnom centre vyplynulo, že v sprísnených podmienkach zariadenia tohto typu dokáže fungovať, resp. náležite sa správať a plniť si svoje povinnosti.

5. Z opatrovaneckého spisu maloletého vyplýva, že maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/119/2014-100 zo dňa 06. 11. 2014, maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné, ďalšie dieťa rodičov maloletý K. bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke zo strany matky a rodičom bolo určené výživné. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37PPOm/1/2018-21 zo dňa 19. 11. 2018 bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti Centra z dôvodu vážneho ohrozenia priaznivého vývoja maloletého v domácnosti matky, v ktorej dochádza k fyzickým útokom pod vplyvom alkoholu partnera matky, ktorých objektom býva nielen matka maloletého, ale aj sám maloletý. Ďalej bolo zistené, že v priebehu konania o nariadenie výchovného opatrenia (sp. zn. 37P/42/2019) podala pani G. L., X.. XX. XXXX, ktorá je sesternicou domnelého otca maloletého dieťaťa, návrh na zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti Centra a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd maloletého dočasne zveril do jej starostlivosti. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 37P/42/2019- 110 zo dňa 13. 05. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11CoP/25/2019-156 zo dňa 14. 06. 2019 boli jej návrhy zamietnuté. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 15Pc/11/2018-53 zo dňa 09. 01. 2019 pripustil zapretie otcovstva k maloletému a následne okresný súd rozsudkom sp. zn. 11Pc/12/2019-36 zo dňa 27. 11. 2019 určil, že L. Š. nie je otcom maloletého. Uznesením sp. zn. 37P/42/2019-216 zo dňa 21. 11. 2019, právoplatným dňa 14. 12. 2019 Okresný súd Banská Bystrica nariadil nad maloletým výchovné opatrenie - pobyt za účelom zabezpečenia odbornej pomoci alebo zabezpečenia úpravy rodinných, sociálnych pomerov v Centre najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia z dôvodu, že matka naďalej požívala alkoholické nápoje, neprejavovala o maloletého skutočný záujem, nespolupracovala na úprave svojich rodinných a sociálnych pomerov v rámci poradenského procesu ani v tom čase domnelý otec nemal vytvorené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Z dôvodu uplynutia výchovného opatrenia, keďže si rodičia neupravili svoje pomery, súd neodkladným opatrením sp. zn. 37P/102/2020-20 zo dňa 04. 06. 2020 dočasne odovzdal maloletého do starostlivosti Centra. Následne Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 37P/102/2020-45 zo dňa 20. 08. 2020 nariadil neodkladným opatrením Centrum povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra, za účelom jeho komplexnej odbornej diagnostiky najdlhšie na dobu 3 mesiace, kde bol maloletý umiestnený od 02. 09. 2020 do 02. 12. 2020. V priebehu konania dňa 27. 04. 2021 uznal otcovstvo k maloletému na príslušnej matrike U. P.. Z dôvodu opätovného stupňujúceho problémového správania sa maloletého, súd neodkladným opatrením sp. zn. 37P/102/2020-131 zo dňa 18. 05. 2021 zrušil predchádzajúce neodkladné opatrenie (sp. zn. 37P/102/2020-20 zo dňa 04. 06. 2020) a maloletého dočasne odovzdal do Reedukačného centra, kde bol maloletý umiestnený dňa 25. 05. 2021.

6. 17. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

7. 18. Podľa § 54 ods. 2 písm. a) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu.

8. 19. Podľa § 54 ods. 3, 5 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov

maloletého dieťaťa. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

9. 20. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

10. 21. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

11. 22. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. 23. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

13. 24. Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že maloletý pochádza mimomanželského vzťahu rodičov. Maloletému bolo nariadené výchovné opatrenie za účelom sanácie rodinného prostredia, ktoré si nespĺnilo svoj účel, u maloletého sa navyše objavilo problémové správanie, ktoré aj napriek ďalšiemu 3-mesačnému diagnostickému pobytu maloletého v Reedukačnom centre, má stupňujúcu tendenciu, v podmienkach Centra ako zariadenia na výkon rozhodnutia s voľným režimom, je neudržateľné nakoľko nerešpektuje authority, režim zariadenia, vulgárne sa vyjadruje na vychovávateľov i chovancov Centra, je agresívny slovné aj fyzicky voči majetku aj voči ostatným chovancom Centra, objavilo sa u neho predčasné sexuálne správanie. Rodičia v súčasnosti nemajú vytvorené podmienky na zabezpečovanie adekvátnej starostlivosti o maloletého vzhľadom k jeho potrebám, obaja súhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým. Súd mal preukázané, že v súčasnosti je výchova maloletého už vážne narušená, predchádzajúce výchovné opatrenie si nespĺnilo svoj účel, a preto s prihliadnutím aj na odporúčenie opatrovníka i prokurátora a súhlasné vyjadrenie rodičov, súd dospel k záveru, že v danej veci je jediným riešením, hoci najkrajnejším, nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým. Z uvedeného dôvodu súd nad maloletým nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Reedukačnom centre, kde je maloletý v súčasnosti už umiestnený na základe neodkladného opatrenia, nakoľko je v záujme maloletého jeho umiestnenie do zariadenia s uzavretým režimom, v ktorom už má súd osvedčené, že maloletý akceptuje pravidlá, má rešpekt pred autoritami, plní si svoje povinnosti.

14. V tomto smere súd apeluje na obidvoch rodičov, aby do budúcnosti vyvinuli maximálnu snahu o úpravu svojich sociálnych pomerov tak, aby mohli prevziať náležitú starostlivosť nad maloletým a ústavná starostlivosť mohla byť zrušená, aby maloletý mal zachované svoje právo na rodičovskú starostlivosť prípadne starostlivosť iných blízkych osôb, ktorá má prednosť pred ústavnou starostlivosťou.

15. Nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým rodičom nezaniká ich vyživovacia povinnosť voči maloletému dieťaťu. Pri určovaní výšky výživného súd vychádzal z ustanovenia § 75 ods. 1 veta práv

Zákona o rodine, t. j. z veku, odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, ale aj z možností, schopností a majetkových pomerov povinného, t. j. rodičov maloletého. Súd mal preukázané, že maloletý má 12 rokov, navštevuje 6 ročník základnej školy. Nemá záujmové krúžky, Je vedený v pedopsychiatrickej ambulancii, užíva medikamentóznú liečbu. Matka je zamestnaná, jej priemerný mesačný príjem je podľa oznámenia zamestnávateľa vo výške 680,97 € mesačne, z čoho má zrážky na exekúcie vo výške 251,31 € mesačne. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi vo výške 50,- € mesačne, ktorý je v náhradnej osobnej starostlivosti. Otec má podľa vlastného vyjadrenia čistý mesačný príjem vo výške 170,- €, vie si na fuškách privyrobiť 600,- € mesačne, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zaviazal rodičov každého zvlášť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 70,- € mesačne. Súd s poukazom na § 81 Zákona o rodine určil rodičom prispievať výživným na účet Reedukačného centra, v ktorom je maloletý umiestnený, a to počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia, kedy nastanú účinky nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým.

16. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP podľa ktorého žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

17. Po vyhlásení rozhodnutia jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku sa účastníci konania vzdali práva podať odvolanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP).

Odvolačný súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).

Nakoľko sa účastníci vzdali práva podať odvolanie voči vynesenému rozhodnutiu, rozsudok nadobudne právoplatnosť dňom posledného doručenia jednému z nich.